

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра суспільствознавчої освіти**

Програма підвищення кваліфікації учителів історії

«Розвиток мислення на уроках історії»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(Протокол № 12 від 18.11.2022 р.)

Завідувач кафедри

Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол № 9 від 25.11.2022 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації учителів історії «Розвиток мислення на уроках історії»

Розробники: ст. викладач кафедри суспільствознавчої освіти Васильків І.Д., проф. кафедри суспільствознавчої освіти Баханов К.О., доцент кафедри суспільствознавчої освіти Танчин І.З.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів історії в умовах модернізації освітньої галузі відповідно до запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг та відповідно до Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок: забезпечення й підтримка розвитку професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій) учителів історії, зокрема:

- знання та розуміння концепції Нової української школи;
- усвідомлення необхідності змін у викладанні історії в базовій школі та готовність до професійного зростання для реалізації цих змін і відповідності вимогам часу.

Обсяг: 30 годин

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна, очно-дистанційна)

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- предметно-методична компетентність – здатність формувати громадянські компетентності у викладання історії; здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання для розвитку системного і критичного мислення учнів; обізнаність із методикою розвитку мислення учнів на уроках історії.
- психологічна компетентність – здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

Очікувані результати навчання:

слухач/ка

- демонструє уміння складати та використовувати завдання з розвитку мислення учнів в процесі навчання історії;
- ознайомлений/а з ключовими змінами, необхідними для впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти;
- інтегрує громадянськознавчий змістовий компонент в уроки історії;
- використовує можливості інтернет-ресурсів для планування навчальної діяльності.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно кошторису для всіх інших категорій.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Частина 1

Очна форма (на базі освітнього закладу). Дистанційна форма (Платформа Moodle).

Інтеграційно-мотиваційне заняття (практичне, 2 години)

План практичного заняття

1. Реєстрація слухачів, вхідний контроль. *Вхід в систему дистанційного навчання. Ознайомлення з навчальним планом. Вхідне опитування.*
2. Формування очікувань. *Ресурси для зворотного зв'язку при онлайн-навчанні (короткий огляд). Анкетування. Консультації (онлайн).*

Модуль 1.

Планування діяльності вчителя для реалізації завдань освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» («Суспільствознавство»).

Час за робочою навчальною програмою – 10 годин

Тема 1.1. Актуальні питання викладання історії в поточному навчальному році. (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

- 1.1.1. Державні стандарти 2011 і 2020 років. Освітня програма. Навчальні та модельні програми. Профільне навчання, курси за вибором для галузей «Суспільствознавство» і «Громадянська та історична освіта» (ГІО).
- 1.1.2. Професійний стандарт вчителя.
- 1.1.3. Професійні спільноти вчителів історії в громадах і соцмережах.

Тема 1.2. Організація роботи вчителя в умовах модернізації освітньої галузі (лекція, 2 години, практичне, 2 години).

План лекційного заняття

- 1.2.1. Оновлені навчальні програми для 6-11 класів. Модельні програми НУШ.
- 1.2.2. Методичні рекомендації, підручники, посібники, методичні матеріали.

План практичного заняття

- 1.2.1. Онлайн-застосунки для планування і систематизації. Віртуальні нотатники. Шаблони уроків. Планувальники і таймлайни.
- 1.2.2. Онлайн-застосунки для організації зворотного зв'язку.

Тема 1.3. Планування роботи вчителя історії (лекція, 2 години, практичне, 2 години).

План лекційного заняття

- 1.3.1. Нормативні аспекти роботи вчителя історії за Держстандартом-2011 і ДБСО-2020. Календарне та поурочне планування.
- 1.3.2. Інтегровані курси історії.
- 1.3.3. Синхронізоване викладання історії в 7-11 класах.

План практичного заняття

- 1.3.4. Навчальна програма вчителя НУШ. Структурні елементи і наповнення.
- 1.3.5. Особливості укладання навчальної програми та поурочного планування.
- 1.3.6. Календарне планування для синхронізованого викладання паралельних курсів історії.

Модульна контрольна робота №1 (індивідуальне завдання для слухачів: формування власного шаблону для поурочного планування)

Частина 2.
Дистанційна форма (Платформа Moodle).

Модуль 2.
Методика розвитку мислення учнів в процесі навчання історії
(Розробник – К. О. Баханов)
Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 2.1. Розвиток мислення учнів як орієнтир освітньої діяльності (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

- 2.1.1. Типи мислення (історичне, просторове, системне, логічне, критичне).
- 2.1.2. Показники розвитку учнів в процесі навчання історії.

Тема 2.2. Механізм розвитку мислення учнів на уроках історії (лекція, 1 година).

План лекційного заняття

- 2.2.1. Алгоритм діяльності вчителя із розвитку мислення учнів.
- 2.2.2. Пізнавальні завдання як засіб розвитку мислення учнів.
- 2.2.3. Типологія пізнавальних завдань.

Тема 2.3. Розвиток мислення учнів: проблеми та можливості (тематична дискусія (форум) —1 год.)

Тема 2.4. Методи та прийоми розвитку мислення учнів на уроках історії (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

- 2.4.1. Активні методи розвитку мислення учнів.
- 2.4.2. Інтерактивні методи.
- 2.4.3.Способи візуалізації процесу розвитку мислення учнів.

Тема 2.5. Моделювання процесу навчання зорієнтованого на розвиток мислення учнів на уроках історії (практичне, 2 години)

План практичного заняття

- 2.5.1. Особливості цілевизначення навчального заняття з розвитку мислення учнів.
- 2.5.2. Добір методів, прийомів та засобів навчання.
- 2.5.3.Моніторинг ступеня розвитку мислення учнів.

Модульна контрольна робота № 2 (індивідуальне завдання, есей):

«Мій досвід роботи з розвитку мислення учнів». Або: «Мої корисні практики для розвитку мислення учнів на уроках історії (прийоми, стратегії, лайфхаки)». На вибір слухачів.

Модуль 3.
Вступ до теорії революції (Розробник — *І.З.Танчин*)
Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 3.1. Теорія революції як наука (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

- 3.1.1. Актуальність теми. а) Професійна. У школі вивчають понад двадцять різних революцій; б) Суспільна. Поняття «революція» є для українського суспільства одним із системоутворюючих; в) Особиста. Багатьом вчителям довелося на власному досвіді дізнатися що таке революція.
- 3.1.2. Що таке революція. Дефініція поняття, відмінність від інших форм соціальних протестів
- 3.1.3. Типологія революцій.

Тема 3.2. Причини революцій (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

- 3.2.1. Парадокс революції. Багатоманітність теорій про причини революцій
- 3.2.2. Теорія Маркса vs теорії де Токвіля. Психологічні та структурні теорії.
- 3.2.3. Революційна ситуація.

Тема 3.3. Етапи революції (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

- 3.3.1. Падіння старого режиму
- 3.3.2. Період влади поміркованих
- 3.3.3. Прихід до влади радикалів, стадія терору
- 3.3.4. Період термідору. Бонапартизм.

Тема 3.4. Революції в Україні та в Росії (практичне, 2 години).

План практичного заняття

- 3.4.1. Визначте етапи революції 1917 року: I група – в Україні; II група – в Росії. Обгрунтуйте свою гіпотезу. Що спільного та відмінного у перебігу революції 1917 року? Чим зумовлені його особливості?
- 3.4.2. Особливості українських революцій XXI століття.

Підсумкове заняття. Рефлексія (практичне, 2 години).

План практичного заняття

1. Корисні знання та вміння, отримані на курсах.
2. Вихідне діагностування. Рефлексія.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично. На практичних заняттях — індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної та колективної (практичної) роботи; на лекціях — експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. В дистанційному навчанні — опитування з допомогою гугл-форм, Padlet, AnswerGarden та ін., модульні контрольні роботи.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Комплексна оцінка за курс включає зарахування різних видів робіт, які виконує слухач/слухачка.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Очно-дистанційний варіант

Зміст модулів	З а г а л ь н а к - с т ь г о д и н	Л е к ц і я	П р а к т и ч н е а б о л а б о р а т о р н е з а н я т т я	В х і д н и й т а в и х і д н и й к о н т р о л ь	Д и с к у с і я (ф о р у м)	К о н с у л ь т а ц і я	С а м о с т і й н а р о б о т а	В и к о н а н н я з а в д а н ь
Інтеграційно-мотиваційне заняття (практичне, 2 год.)	2		1	1				
Реєстрація слухачів. Вхідний контроль.	1			1				1
Формування очікувань	1		1					
<i>Консультації (онлайн)</i>	<i>2</i>					<i>2</i>		
Модуль 1. Планування діяльності вчителя для реалізації завдань освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» («Суспільствознавство») (І.Д.Васильків)	10	6	4					
Тема 1.1. Актуальні питання викладання історії в поточному навчальному році. (лекція, 2 години).	2	2						
Тема 1.2. Організація роботи вчителя в умовах модернізації освітньої галузі (лекція, 2 год., практичне, 2 год.).	4	2	2					
Тема 1.3. Планування роботи вчителя історії (лекція, 2 години, практичне, 2 години).	4	2	2					
<i>Модульна контрольна робота №1. І.Д.Васильків</i>								
Модуль 2. Методика розвитку мислення учнів в процесі навчання історії (К.О..Баханов)	8	5	2		1			
Тема 2.1. Розвиток мислення учнів як орієнтир освітньої діяльності (лекція, 2 години).	2	2						
Тема 2.2. Механізм розвитку мислення учнів на уроках історії (лекція, 1 година).	1	1						
Тема 2.3. Розвиток мислення учнів: проблеми та можливості (тематична дискусія (форум) —1 год.)	1				1			
Тема 2.4. Методи та прийоми розвитку мислення учнів на	2	2						

уроках історії (лекція, 2 години).								
Тема 2.5. Моделювання процесу навчання зорієнтованого на розвиток мислення учнів на уроках історії (практичне, 2 год.)	2		2					
<i>Модульна контрольна робота № 2. К.О.Баханов</i>								
Модуль 3. Вступ до теорії революції (І.З.Танчин)	8	6	2					
Тема 3.1. Теорія революції як наука	2	2						
Тема 3.2. Причини революцій	2	2						
Тема 3.3. Етапи революції	2	2						
Тема 4. Революції в Україні та в Росії	2		2					
Підсумкове заняття. Рефлексія	2		1	1				
Корисні знання та вміння, отримані на курсах.	1		1					
Вихідне тестування (очно, дистанційно)	1			1				1
Всього:	30	17	10	2	1			4